

SADRŽAJ

Popis slika	vi
Popis isječaka koda	vi
Popis tablica	viii
1. Uvod	1
2. Opis sustava i tehničkih zahtjeva	2
2.1. Opis problematike u poljoprivredi - WIP naslov potpoglavlja	2
2.2. Zahtjevi na sustav i opis predloženog rješenja	2
3. Razvojni sustav ESP32-C3-DevKitM-1	3
3.1. Wi-Fi	4
3.2. BLE protokol	8
4. Amazon Web Services (AWS)	12
4.1. Usluge AWS-a za IoT sustave	12
4.2. AWS IoT Core	13
4.2.1. AWS IoT OTA	16
4.2.2. AWS IoT Device Shadow	16
4.2.3. AWS IoT Jobs	16
4.2.4. AWS IoT Device Defender	16
4.2.5. AWS IoT Fleet Provisioning	16
4.2.6. Ostale dostupne IoT usluge u sustavu AWS	16
5. Povezivanje razvojnog sustava i oblaka	20
5.1. Programska potpora za mikrokontroler	20
5.1.1. Arhitektura programske potpore za mikrokontroler	20
5.2. Programska potpora za oblak	20

5.2.1. Povezivanje s mikrokontrolerom	21
6. Web aplikacija	22
6.1. Grafana	22
7. Zaključak	23
Literatura	24

POPIS SLIKA

2.1. Blok shema sustava	2
3.1. Konfiguracija razvojnog sustava ESP32-C3-DevKitM-1 [7]	3
3.2. Blok dijagram modula ESP32-C3 [5]	4
3.3. Wi-Fi RF standardi [6]	6
3.4. Primjer scenarija Wi-Fi povezivanja u načinu rada stanice [7]	7
3.5. Primjer scenarija Wi-Fi povezivanja u načinu rada pristupne točke [7]	7
3.6. Arhitektura BLE stoga [7]	9
3.7. Struktura paketa koji se šalje BLE protokolom [13]	10
3.8. Komunikacijske mogućnosti u BLE-u [4]	10
4.1. Arhitektura usluga AWS-a za IoT [1]	13
4.2. Princip rada usluge AWS IoT Core [1]	14
4.3. Komponente usluge AWS IoT Core [1]	14

POPIS ISJEČAKA KODA

POPIS TABLICA

1. Uvod

Moj uvod.

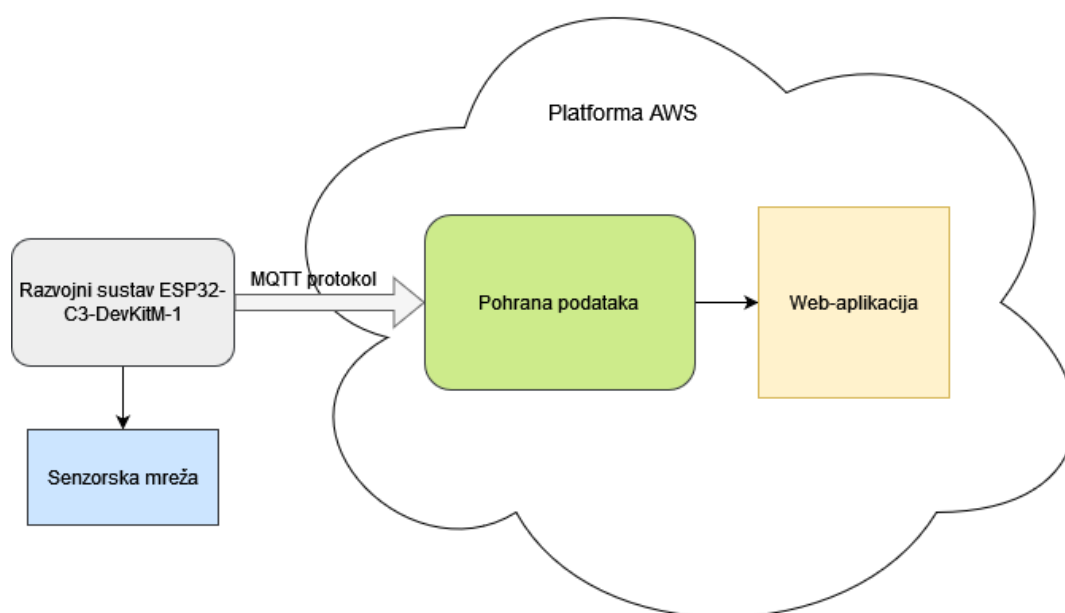
2. Opis sustava i tehničkih zahtjeva

2.1. Opis problematike u poljoprivredi - WIP naslov potpoglavlja

Moj problematični poljoprivredni sustav. Isto tako, možeš naći neke zanimljive radove i neka zanimljiva rješenja pa ih ovdje malo polinkati. Mislim da bi to bilo dosta kul.

2.2. Zahtjevi na sustav i opis predloženog rješenja

Ovdje bih mogla napraviti skicu sustava kao i prije 2 godine kako bih lijepo prikazala što želim postići svojim sustavom. Sad sam napravila probnu shemu, no kasnije bih mogla napraviti malo bolju, ovisno o tome kako ću na kraju projektirati sam rad.

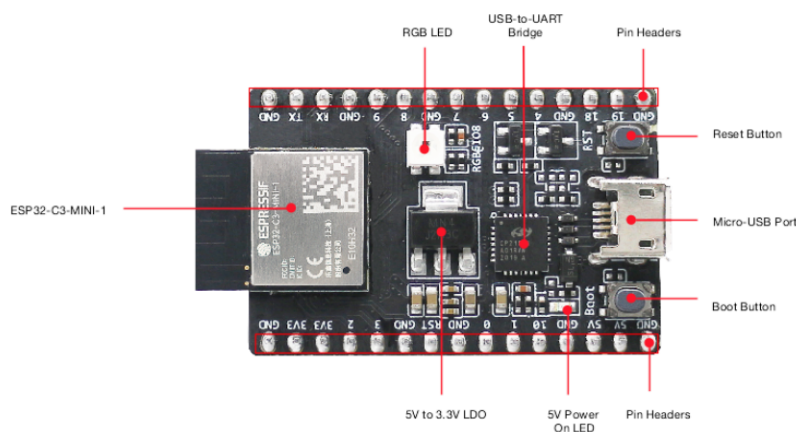

Slika 2.1: Blok shema sustava

3. Razvojni sustav

ESP32-C3-DevKitM-1

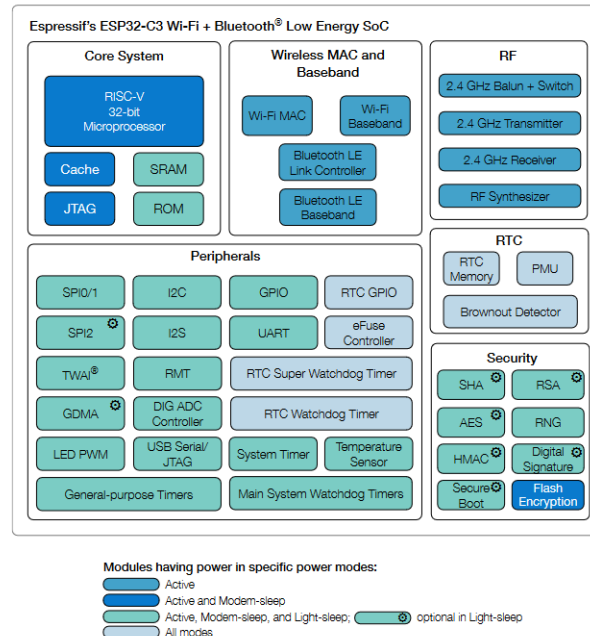
Razvojni sustav temelji se na modulu ESP32-C3-MINI-1. Modul je jedan u nizu ESP32-C3 serije SoC (engl. *System on Chip*) platformi tvrtke *Espressif*, te sadrži jednojezgri 32-bitni procesor s RISC-V arhitekturom koji radi na frekvenciji do 160 MHz. Modul sadrži 400 KB memorije tipa SRAM (engl. *Static random-access memory*), od kojih je 16 KB rezervirano za priručnu memoriju (engl. *cache*), 384 MB memorije tipa ROM (engl. *Read-only memory*) te 4 MB memorije tipa *Flash*. Od periferije sadrži 22 programabilna GPIO pina (engl. *General Purpose Input Output*), te digitalna sučelja SPI, UART, I2C i I2S. Također sadrži upravljače za sučelja USB i JTAG koji se mogu koristiti za efikasnije otklanjanje pogrešaka u kodu (engl. *debugging*). Konfiguracija sustava prikazana je na slici 3.1. [5]

Slika 3.1: Konfiguracija razvojnog sustava ESP32-C3-DevKitM-1 [7]

Budući da modul ima funkciju RF (engl. *radio frequency*) primopredajnika, podržava bežično lokalno umrežavanje odnosno Wi-Fi, koji omogućava propusnost do 20 Mbps protokolom TCP te maksimalnu propusnost od 30 Mbps koristeći protokol UDP. Isto tako, podržava protokol Bluetooth s podrškom za velike udaljenosti.

Modul ESP32-C3-MINI-1 bežični je uređaj niske potrošnje energije (engl. *ultra-low-power*) primarno namijenjen razvoju aplikacija koje koriste Wi-Fi ili *Bluetooth Low Energy* (BLE) protokol. Na slici 3.2 nalazi se blok shema modula sa svim dostupnim značajkama.

Slika 3.2: Blok dijagram modula ESP32-C3 [5]

3.1. Wi-Fi

IEEE 802.11, skupina standarda za bežične lokalne mreže (engl. *WLANs*) [12], nudi nekoliko različitih načina bežične modulacije signala. Pojedini standardi označeni su slovima abecede. Za korisničke mreže postoje dva frekvencijska pojasa: 2,4 GHz i 5 GHz.

Prednosti pojasa od 2,4 GHz su veći doseg, bolje prolaženje kroz fizičke prepreke te bolja podrška jer više bežičnih uređaja koristi pojas od 2,4 GHz nego od 5 GHz. S druge strane, ovaj pojas ima manju propusnost i nudi manje kanala koji se ne preklapaju. Isto tako, može doći do zagušenja mreže jer kućni i Bluetooth uređaji koriste ovaj isti mrežni pojas.

Pojas od 5 GHz nudi brži protok, manje zagušenih kanala te ima više kanala koji se međusobno ne preklapaju. Ipak, ima kraći raspon u usporedbi s mrežama od 2,4 GHz jer teže prolazi kroz prepreke. [8]

U nastavku su opisani ključni standardi Wi-Fi tehnologije [3]:

- 802.11b - najsporiji i najjeftiniji standard, emitira u frekvencijskom pojasu od 2,4 GHz. Može prenijeti do 11 Mbps te koristi komplementarno šifriranje (engl. *complementary code keying* - CCK) radi poboljšanja brzine prijenosa.
- 802.11a - transmitira u pojasu od 5 GHz i može prenijeti do 54 Mbps. Koristi ortogonalno frekvencijsko multipleksiranje (engl. *orthogonal frequency-division multiplexing* - OFDM), što je efikasnija tehnika u odnosu na CCK koja dijeli radio signal u nekoliko podsignala prije slanja primatelju. Ova metoda značajno umanjuje interferenciju.
- 802.11g - poput standarda 802.11b, koristi frekvencijski pojas od 2,4 GHz. Međutim, može prenijeti do 54 Mbps jer koristi tehniku OFDM.
- 802.11n - kompatibilan je standard sa prethodno opisanim standardima. Nudi znatno poboljšanje u rasponu i brzini u odnosu na svoje prethodnike. Ovaj standard može prenijeti do četiri toka podataka, svaki maksimalno 150 Mbps, no većina usmjerivača (engl. *router*) dopušta dva ili tri toka.
- 802.11ac - radi isključivo u pojasu od 5 GHz, te je kompatibilan s prethodnim standardima. Manje je sklon interferenciji i brži je od prethodnih standarda s maksimalnim prijenosom od 450 Mbps jednim tokom.
- 802.11ax - najnoviji standard koji proširuje nekoliko ključnih mogućnosti svojih prethodnika. Usmjerivači koji podržavaju ovaj standard dopuštaju tok podataka do 9.2 Gbps, što je značajan porast u usporedbi s prethodnicima. Isto tako, moguće je postaviti više antena na jedan usmjerivač, čime je omogućen prihvrat više veza odjednom bez usporavanja i interferencije.

Podsustav modula ESP32-C3 za Wi-Fi u skladu je sa standardom IEEE 802.111 te koristi nelicencirani pojas frekvencija od 2,4 GHz. U tom pojasu podržava propusnost od 20 i 40 MHz. Modul također podržava tehniku raznolikosti antena (engl. *antenna diversity*) za poboljšanje prijema i pouzdanosti signala korištenjem RF komutatora (engl. *switch*). Tim komutatorom upravljaju GPIO priključci i koristi se za odabir najbolje antene u kontekstu pouzdanosti i kvalitete signala. [6]

ESP32-C3 u potpunosti implementira protokol Wi-Fi na temelju standarda 802.11 b/g/n. Podržava osnovni skup (engl. *Basic Service Set* - BSS) operacija za značajke pristupne točke (engl. *SoftAP*). Upravljanje napajanjem odvija se automatski s minimalnom intervencijom domaćina kako bi se smanjila aktivnost uređaja.

Tvrtka *Espressif* također nudi biblioteke za povezivanje putem protokola TCP i IP te korištenje Wi-Fi *mesh* tehnologije. Pruža i podršku za protokole TLS 1.0, 1.1 i 1.2. Na slici 3.3 prikazani su Wi-Fi RF standardi koje koristi modul.

Name		Description
Center frequency range of operating channel ¹		2412 ~ 2484 MHz
Wi-Fi wireless standard		IEEE 802.11b/g/n
Data rate	20 MHz	11b: 1, 2, 5.5 and 11 Mbps 11g: 6, 9, 12, 18, 24, 36, 48, 54 Mbps 11n: MCS0-7, 72.2 Mbps (Max)
	40 MHz	11n: MCS0-7, 150 Mbps (Max)
Antenna type		PCB antenna and external antenna connector

Slika 3.3: Wi-Fi RF standardi [6]

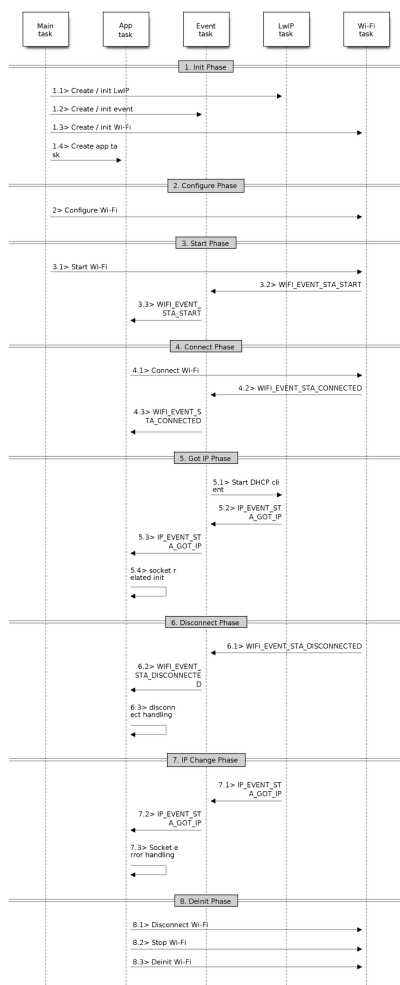
ESP32 nudi nekoliko načina rada pri korištenju Wi-Fi tehnologije [14]:

1. način rada stanice (engl. *station mode*) - ESP32 spaja se na točku pristupa,
2. način rada pristupne točke (engl. *SoftAP mode*) - druge se stanice spajaju na ESP32,
3. miješani - ESP32 radi kao stanica i pristupna točka spojena na drugu pristupnu točku.

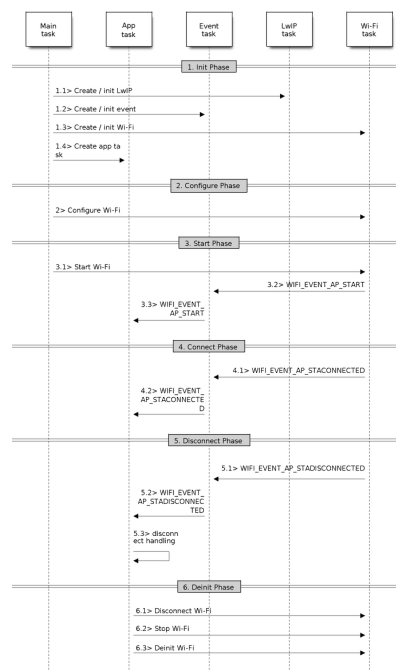
U nastavku su opisani scenariji Wi-Fi povezivanja modula ESP32-C3 u načinu rada stanice i pristupne točke.

Na slici 3.4 prikazan je sekvencijski dijagram zadataka koje ESP32 obavlja u cijelom ciklusu spajanja i komunikacije s pristupnom točkom. Iz slike je vidljivo da se ciklus sastoji od osam faza. Prva faza služi za inicijalizaciju upravljačkih programa i pokretanje zadataka odnosno dretvi koje će obavljati zadatke vezane uz svoju dužnost. Glavni zadatak pokreće četiri različite dretve izvršavanja: aplikacijski zadatak, zadatak za događaje, zadatak za IP protokol, te zadatak za Wi-Fi. U drugoj fazi konfigurira se upravljački program za Wi-Fi. U sljedećoj se fazi pokreće upravljački program, nakon koje slijedi faza pretraživanja mreže i povezivanja na usmjerivač ili pristupnu točku. Nakon inicijalizacije DHCP klijenta, započinje faza dohvata IP adrese. Šesta faza odvija se nakon prekida Wi-Fi veze, čime se također uklanjaju i sve UDP i TCP konekcije. U aplikaciji se može omogućiti radno čekanje na ponovno uspostavljanje veze. Sedma faza pokreće se pri detekciji promjene IP adrese. Posljednja faza služi za programsko odspajanje s mreže i zaustavljanje upravljačkog programa za Wi-Fi.

Slika 3.5 modelira slučaj u kojem ESP32 ima ulogu pristupne točke. Scenarij je vrlo sličan ranije opisanom slijedu događaja, no razlikuje se u dvije faze i događajima koji su pohranjeni u sustavu. Ovaj način rada nema fazu detekcije promjene IP adrese, jer je u ovom načinu ESP32 upravo taj uređaj čija se IP adresa može promijeniti. Isto tako, ne postoji faza dohvata IP adrese.

Slika 3.4: Primjer scenarija Wi-Fi povezivanja u načinu rada stanice [7]

Slika 3.5: Primjer scenarija Wi-Fi povezivanja u načinu rada pristupne točke [7]

U modulu ESP32 stavljen je veliki naglasak na mehanizme uštede energije, što se također preslikava na korištenje Wi-Fi veze. Modul pruža načine uštede energije i pri radu kao stanica i pristupna točka, no neke značajke nisu podržane u pristupnoj točki. Modul pri neaktivnosti može otići u stanje mirovanja (engl. *sleep mode*). Postoje dva načina uštede energije u načinu rada stanice: minimalna i maksimalna ušteda. Pri minimalnoj uštedi stanica se budi iz stanja mirovanja nakon svakog DTIM intervala (engl. *Delivery Traffic Indication Message*). Ovim se načinom ne gube globalno emitirane poruke (engl. *broadcast*) jer se one prenose nakon DTIM intervala. Međutim, ova metoda ne štedi puno energije ako je pristupna točka na koju je spojen modul postavila malen interval. Pri maksimalnoj uštedi moguće je znatno produžiti vrijeme mirovanja u odnosu na DTIM interval, no ovime se riskira gubitak globalno emitiranih poruka.

3.2. BLE protokol

BLE je vrsta bežične komunikacije namijenjena komunikaciji kratkog dometa s niskom potrošnjom energije. Razvijen je kako bi se postigao standard vrlo male snage koji radi s baterijom veličine kovanice (engl. *coin-cell batteries*) nekoliko godina. U odnosu na proizvode koji koriste klasičnu Bluetooth tehnologiju, BLE uređaji troše samo dio energije te omogućavaju malenim uređajima s malim baterijama bežično povezivanje s uređajima koji koriste Bluetooth. BLE protokol ostvaruje nisku potrošnju tako što boravi u stanju mirovanja dok nije povezan s drugim uređajima. Zbog toga može prenositi male količine podataka u kratkom vremenskom periodu. [11]

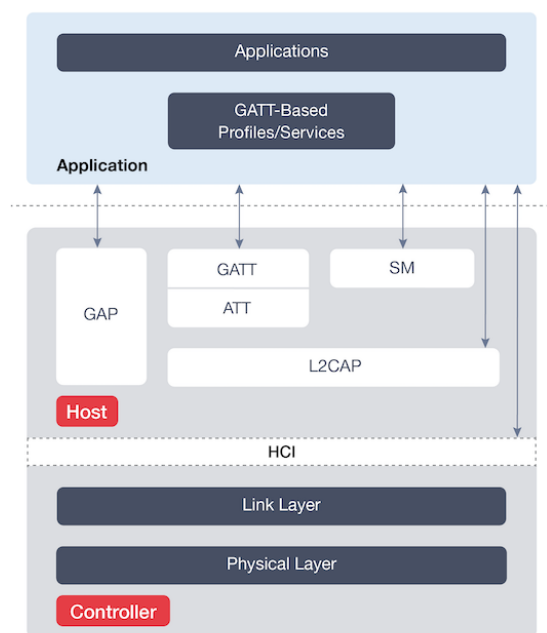
BLE radi u istom opsegu od 2,4 GHz kao i standardni Bluetooth, no koristi različite kanale od standardnog Bluetootha. Koristi 40 kanala od 2 MHz za prijenos podataka korištenjem modulacije Gaussova pomaka frekvencije (metoda koja se koristi za glatke prijelaze između podatkovnih impulsa), zbog čega skokovi frekvencije proizvode manje smetnji u usporedbi sa standardnom Bluetooth komunikacijom.

BLE je tehnologija adaptivnog skakanja frekvencije (engl. *Adaptive frequency hopping* - AFH) koja može koristiti samo podskup svih dostupnih frekvencija kako bi se izbjegle sve frekvencije koje koriste druge neprilagodljive tehnologije. To omogućuje prelazak s lošeg kanala na poznati dobar kanal korištenjem specifičnog algoritma za skakanje frekvencije, koji određuje sljedeći dobar kanal za korištenje.

Arhitektura BLE tehnologije naziva se još i BLE stog zbog slojevite strukture. Stog se sastoji od dvije glavne komponente: BLE upravljač (engl. *controller*), koji prenosi podatke, te BLE domaćin (engl. *host*), koji definira odnos povezanih uređaja. Prikaz arhitekture stoga nalazi se na slici 3.6.

Osnovni profil koji implementiraju svi Bluetooth uređaji naziva se generički profil pristupa (GAP), koji pruža puni standardni okvir za kontrolu BLE uređaja u komunikacijskim metodama od točke do točke (engl. *point-to-point*) i emitiranju podataka. Profil definira kako BLE uređaji mogu otkriti druge uređaje i povezati se s njima te kako uspostaviti sigurnost i privatnost preko veze. Također detaljno opisuje na koji način uređaji mogu biti odašiljači i promatrači te prenositi podatke bez da su u stanju veze, odnosno bez direktne povezanosti s drugim uređajem. Postoje četiri uloge GAP profila:

- emiter (engl. *broadcaster*): šalje oglase,
- promatrač (engl. *observer*): prima oglase,
- periferija (engl. *peripheral*): uvijek u načinu oglašavanja i u ulozi *slave*,

Slika 3.6: Arhitektura BLE stoga [7]

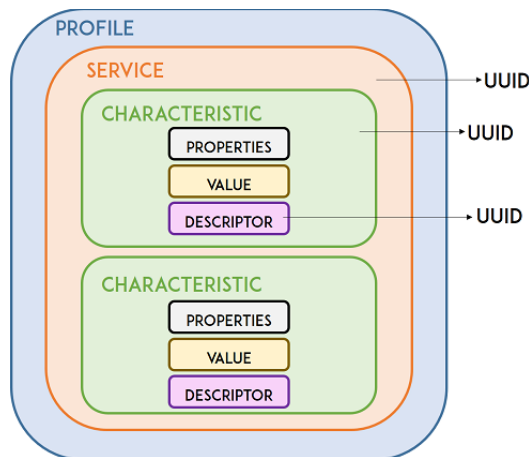
- centar (engl. *central*): nikada ne šalje oglase, uvijek u ulozi master.

Generički atributni profil (GATT) odgovoran je za razmjenu podataka i određuje njihovu strukturu. Definira dvije uloge uređaja: GATT poslužitelj i GATT klijent. BLE uređaj može implementirati samo jednu, ili pak istovremeno obje uloge.

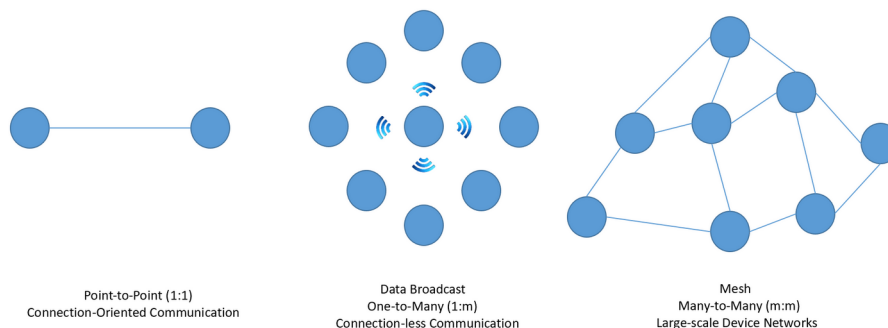
GATT poslužitelj najčešće je implementiran u ugradbenom računalu. Poslužitelj implementira tablicu atributa (adresirani dijelovi informacija) strukturiranu u obliku usluga i karakteristika; točnije, sadrži korisne podatke kojima može pristupiti udaljeni klijent. Usluge su skupine karakteristika, odnosno korisničkih podataka koje uređaj želi poslati. Na slici 3.7 prikazana je opisana hijerarhijska struktura podatkovnog paketa.

BLE protokol nudi tri komunikacijske mogućnosti različitih topologija veze. Prikazane su na slici 3.8.

Prva i najraširenija metoda jest od točke do točke (engl. *point-to-point*). Koristi se u uređajima gdje je povezivanje 1:1, odnosno gdje je moguće međusobno spajanje samo dva uređaja. Većina uređaja u svakodnevnoj uporabi koriste ovu topologiju, primjerice zvučnici, pametne igračke, satovi i uređaji za praćenje zdravlja. Također se naziva i komunikacijom usmjerenom na povezivanje (engl. *connection-oriented communication*), budući da se temelji na povezivanju dvaju uređaja. Iako početna verzija ove metode dopušta spajanje samo dva uređaja, nove verzije protokola omogućuju vezu n:1, što omogućava spajanje više uređaja na jedan centralni uređaj. Razlikuje

Slika 3.7: Struktura paketa koji se šalju BLE protokolom [13]

Slika 3.8: Komunikacijske mogućnosti u BLE-u [4]

se od metode emitiranja podataka zbog uloge čvorova u spoju. BLE stog podržava sigurnosnu zaštitu za ovu vrstu topologije 128-bitnim AES algoritmom, no ovom je metodom spajanja zaštita opcionalna.

U ovom načinu povezivanja uređaji implementiraju jednu od dvije uloge GAP profila, a to su centar i periferija. Centralni je uređaj najčešće onaj koji troši više resursa, primjerice računalo ili mobitel, dok je periferni uređaj ugradbeno računalo s niskom potrošnjom. Nove verzije protokola podržavaju spajanje više perifernih uređaja na centralni.

Iduća metoda je emitiranje podataka (engl. *data broadcast*), čija je topologija povezivanja 1:n. Emitiranje podataka naziva se još i komunikacijom bez povezivanja. Ovo je jednosmjerna metoda komunikacije gdje uređaj emitira svoje podatke svim susjednim uređajima u RF rasponu. Također se koristi za usluge lokacije niske točnosti (margina pogreške od 1,5 metra), primjerice osnovna navigacija u zatvorenom prostoru i pronalaženje puta. Centralni čvor koji emitira podatke još se naziva i BLE odašiljačem. Arhitektura BLE protokola ne podržava sigurnost ovakve vrste povezivanja, no

sigurnosni algoritmi se po potrebi mogu implementirati u aplikacijskom sloju.

Ovaj način povezivanja podržava uloge emitera i promatrača. Pri emitiranju podataka, središnji čvor odnosno odašiljač isporučuje podatke jednosmjernom vezom. Šalje reklamne pakete s podacima u ulozi oglašivača, dok promatrači skeniraju reklamne pakete i tako primaju podatke. Konfiguracija emitiranja podataka najprikladnija je za senzore koji otvoreno emitiraju svoje javne podatke svim zainteresiranim susjednim uređajima. Reklamni se paketi mogu konfigurirati tako da pri njihovu skeniranju promatrač, po potrebi, može zatražiti dodatne informacije od odašiljača posebnim zahtjevom. Paket zahtjeva za skeniranje ne može sadržavati nikakve korisničke podatke.

Postoji nekoliko nedostataka ovakve vrste povezivanja. Ova topologija podržava isključivo jednosmjernu vezu, što znači da odašiljač ne može primiti nikakvu korisnu informaciju od promatrača. Isto tako, svi uređaji u blizini primaju odašiljane pakete, te nije moguće slati podatke samo jednom uređaju.

Posljednji način jest mrežna topologija (engl. *mesh*). BLE *Mesh* koristi se za uspostavljanje komunikacije više-prema-više uređaja (n:n). Omogućuje stvaranje složenih velikih mreža i idealan je za nadzor, kontrolu i sustave automatizacije gdje je potrebna pouzdana međusobna komunikacija mnoštva uređaja. Ova metoda povećava domet i pokrivenost izvan BLE RF dometa, te pomaže u izbjegavanju fizičkih prepreka. Sigurnost je obavezna u ovom načinu rada, te je podržana BLE stogom. [4]

4. Amazon Web Services (AWS)

Amazon usluge za web (engl. *Amazon Web Services* - AWS) sveobuhvatna je platforma za računarstvo u oblaku koju pruža Amazon te sadrži brojne usluge u oblaku, uključujući infrastrukturu (engl. *Infrastructure as a Service* - IaaS), platformu (engl. *Platform as a Service* - PaaS) i softver (engl. *Software as a Service* - SaaS). AWS usluge nude organizacijske alate kao što su računalna snaga, baza podataka i usluge isporuke sadržaja [10].

AWS je podijeljen u više različitih usluga koje se mogu pojedinačno konfigurirati na temelju korisnikovih potreba. Neke od usluga koje nudi AWS su: pohrana, baze podataka, migracija, povezivanje, monitoriranje, sigurnost, analitika, umjetna inteligencija te razvoj mobilnih aplikacija.

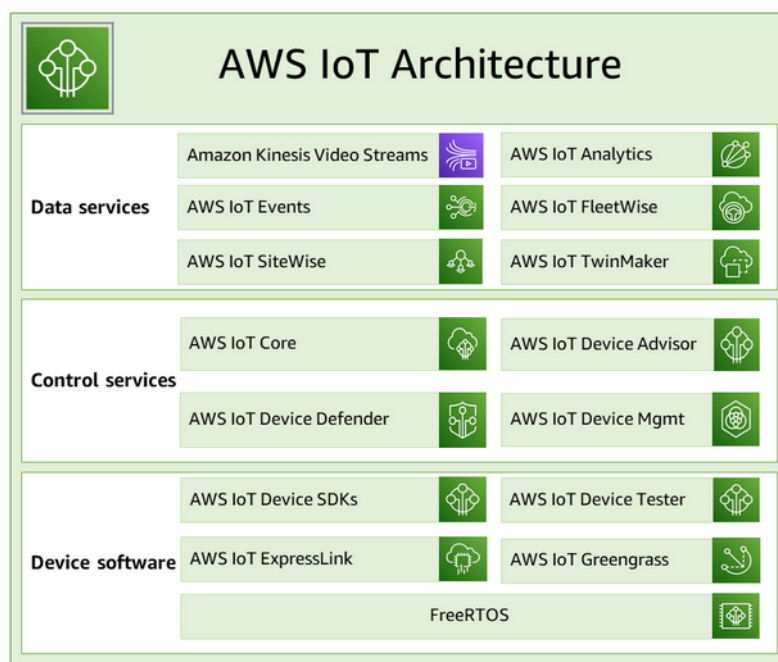
AWS pruža usluge iz mnogo podatkovnih centara (engl. *data center* - DC) koji su raspodijeljeni po zonama dostupnosti (engl. *availability zone* - AZ) diljem regija cijelog svijeta. Jedna regija obuhvaća nekoliko fizički bliskih zona povezanih mrežom niske latencije.

Također, nude se brojne mogućnosti za razvojne inženjere u sklopu AWS-a. Nudi alate naredbenog retka (engl. *command-line tools*) i pakete za razvoj programa (engl. *Software Development Kit* - SDK) za puštanje aplikacija u produkciju (engl. *deployment*) i upravljanje vlastitim uslugama i aplikacijama. Paketi za razvoj programa dostupni su u raznim programskim jezicima, uključujući programske jezike C++, Android, iOS, Java, Node.js, Python i Ruby.

4.1. Usluge AWS-a za IoT sustave

AWS isto tako nudi brojne usluge za razvoj IoT sustava. Usluga AWS-a za IoT pruža platformu za upravljanje IoT uređajima te obradu podataka i njihovu pohranu na druge AWS usluge, poput baze podataka. AWS IoT pruža usluge u oblaku koje povezuju IoT uređaje s drugim uređajima i uslugama AWS-a u oblaku. Također pruža software za uređaje, poput paketa za razvoj programa, za jednostavniju integraciju s uslugama

AWS-a za IoT. Na slici 4.1 nalazi se prikaz arhitekture usluga koje AWS nudi za razvoj IoT sustava.

Slika 4.1: Arhitektura usluga AWS-a za IoT [1]

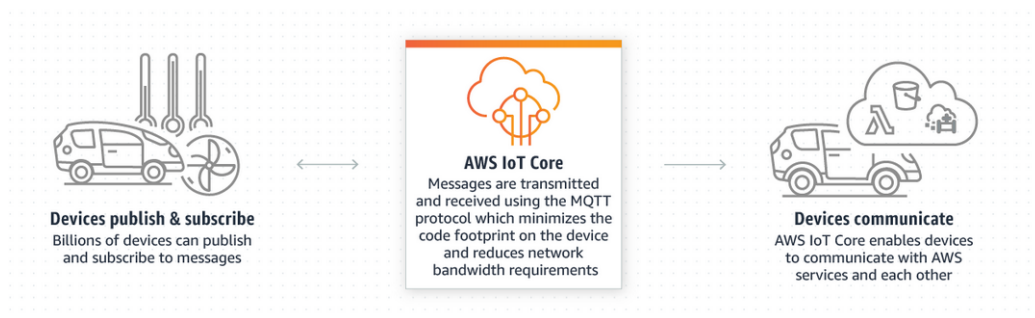
AWS IoT podržava sljedeće komunikacijske protokole:

- MQTT (engl. *Message Queuing Telemetry Transport*),
- HTTPS,
- LoRaWAN (engl. *Long Range Wide Area Network*),
- TLS.

U nastavku su opisane usluge za razvoj IoT sustava u sklopu AWS-a.

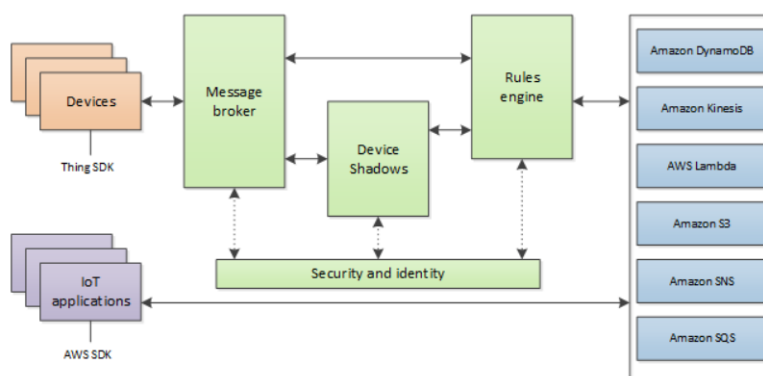
4.2. AWS IoT Core

AWS IoT Core ključna je komponenta za integraciju oblaka i fizičkih uređaja. Omogućava povezivanje uređaja i preusmjeravanje poruka na usluge AWS-a. Koristi MQTT koji je standardni protokol za razmjenu poruka u IoT sustavima. To je lagan (engl. *lightweight*) protokol za prijenos poruka temeljen na objavi/pretplati sustavu, te je pogodan za povezivanje udaljenih uređaja uz minimalnu potrošnju [9]. AWS IoT Core pruža paletu značajki za razmjenu poruka temeljenih na protokolu MQTT, koje pomažu pri izradi prilagodljive i skalabilne IoT arhitekture [1]. Na slici 4.2 nalazi se pregled rada usluge AWS IoT Core.

Slika 4.2: Princip rada usluge AWS IoT Core [1]

AWS IoT Core pruža usluge koje povezuju oblak AWS-a s IoT uređajima kako bi se ostale usluge u oblaku i aplikacije mogle međusobno komunicirati s tim uređajima. Na slici 4.3 nalaze se svi segmenti usluge AWS IoT Core te kako oni komuniciraju s vanjskim dijelovima. Zelenom bojom označena je sama usluga, narančastom bojom fizički uređaji, odnosno stvari (engl. *Things*), sivom bojom druge IoT aplikacije unutar AWS-a, dok su plavom bojom označene ostale usluge koje se nude u ekosustavu AWS.

Slika 4.3: Komponente usluge AWS IoT Core [1]

U nastavku su navedene ključne usluge koje pokriva AWS IoT Core.

Usluge za slanje poruka

AWS IoT Core usluge za povezivanje pružaju sigurnu komunikaciju s IoT uređajima i upravlja porukama koje prolaze između uređaja i oblaka.

Prilazni uređaj omogućuje uređajima sigurnu i efikasnu komunikaciju sa sustavom AWS. Komunikacija je osigurana sigurnosnim protokolima koji koriste X.509 certifikate.

Broker za poruke pruža mehanizam uređajima i aplikacijama slanje i primanje po-

ruka. Moguće je koristiti protokol MQTT ili direktno WebSocket za objavu i pretplatu na teme. Uređaji i klijenti koriste HTTP REST sučelje za objavu poruka brokeru. Broker zatim distribuira podatke na uređaje koji su se pretplatili na određene teme kao i na druge AWS aplikacije te usluge koje prate teme na brokeru.

AWS IoT Core za protokol LoRaWAN omogućava postavljanje privatne LoRaWAN mreže tako što poveže LoRaWAN te prilazne uređaje na AWS bez potrebe za razvojem mrežnog servera za LoRaWAN (engl. *LoRaWAN Network Server* - LNS). Poruke primljene od LoRaWAN uređaja šalju se na stroj za pravila (engl. *rules engine*) gdje se formatiraju i prosljeđuju ostalim AWS uslugama.

Stroj za pravila povezuje podatke iz brokera s drugim AWS IoT uslugama za pohranu i dodatnu obradu. Primjerice, moguće je umetati ili pretraživati po podatkovnim tablicama ili pozvati određene definirane funkcije na temelju izraza definiranog u stroju. Isto tako, moguće je obraditi te podatke i proslijediti novostvoreni format poruka drugim uslugama ili bazama podataka.

Upravljačke usluge

Upravljačke usluge AWS IoT Core komponente pružaju sigurnost uređaja te značajke za upravljanje i registraciju novih uređaja.

Moguće je definirati vlastite autorizatore radi upravljanja autentifikacijskim i autorizacijskim strategijama koristeći vlastiti servis za autentifikaciju i Lambda funkcije za računanje koje AWS nudi.

Usluga za postavljanje (engl. *provisioning*) uređaja omogućava konfiguriranje i prijavu uređaja u AWS koristeći predložak koji opisuje resurse potrebne uređaju: *stvar*, certifikat i nekoliko politika. *Stvar* je unos u registar koji sadrži attribute opisa uređaja. Uređaji koriste certifikate za autentifikaciju s AWS IoT sustavom. Politike određuju koje operacije uređaj može izvršiti.

Isto tako, moguće je definirati grupe za lakšu kategorizaciju i upravljanje uređajima. Grupe također mogu imati podgrupe, i tako graditi hijerarhiju grupa. Sve akcije izvršene na roditeljima propagiraju se do najdubljih podgrupa. Dozvole dodijeljene grupi primjenjuju se na sve uređaje u toj grupi i svim njihovim podgrupama.

Usluga za poslove (engl. *jobs*) omogućava definiranje udaljenih operacija koje se pošalju i izvrše na fizičkim uređajima spojenih u oblak. Posao se može odnositi preuzimanje i instalaciju aplikacija, ažuriranje sustava, ponovno pokretanje, obnova certifikata i slično.

Registar organizira resurse pridružene uređajima u oblaku. Moguće je registrirati

uređaje i pridružiti im maksimalno po tri atributa. Isto tako, uređajima se mogu pridružiti certifikati i klijentski ID za MQTT komunikaciju kako bi se olakšalo otklanjanje budućih grešaka.

Usluga za sigurnost i identitet pruža dijeljenu odgovornost za sigurnost unutar AWS oblaka. Fizički uređaji moraju držati vjerodajnice na sigurnom kako bi se podaci mogli slati brokeru na siguran način. Značajke za sigurnost koriste i stroj za pravila kao i broker za poruke radi sigurnog prijenosa podataka drugim uslugama unutar AWS ekosustava.

Usluge za uređaje

AWS IoT Core osigurava pouzdano aplikacijsko iskustvo iako uređaji nisu uvijek povezani.

Sjena uređaja (engl. *Device Shadow*) dokument je u JSON formatu koji se koristi za pohranu i dohvat trenutnog stanja i informacija o uređaju. AWS nudi uslugu koja održava stanje uređaja (engl. *Device Shadow service*) kako bi aplikacije mogle komunicirati s uređajem bez obzira je li uređaj na mreži ili ne. Kada uređaj nije priključen na mrežu, usluga sjene uređaja upravlja podacima za povezane uređaje. Kada se uređaj ponovno spoji na mrežu, sinkronizira stanje sa sjenom uređaja koja se nalazi u oblaku. Uređaji također mogu objavi svoje stanje usluzi u bilo kojem trenutku kako bi bilo na raspolaganju drugim aplikacijama i uređajima.

4.2.1. AWS IoT OTA

4.2.2. AWS IoT Device Shadow

4.2.3. AWS IoT Jobs

4.2.4. AWS IoT Device Defender

4.2.5. AWS IoT Fleet Provisioning

4.2.6. Ostale dostupne IoT usluge u sustavu AWS

Uz ranije opisanu glavnu komponentu IoT Core koju nudi AWS za stvaranje IoT aplikacija, u samom ekosustavu nalazi se još mogućnosti za jednostavniju integraciju oblaka i fizičkih uređaja. U nastavku su ukratko opisane ostale usluge koje se mogu integrirati uz jezgrenu uslugu AWS IoT Core.

Važno je napomenuti kako nisu sve usluge dostupne u svim regijama unutar platforme AWS.

IoT Analytics

AWS IoT Analytics automatizira korake potrebne za analizu podataka prikupljenih od IoT uređajima. Filtrira, transformira i obogaćuje podatke prije nego ih pohrani u vremensku bazu podataka za daljnju analizu. Moguće je postaviti uslugu da prikuplja podatke s uređaja samo koji su potrebni, vrši matematičke operacije i dopunjava podatke raznim metapodacima, primjerice o lokaciji. Zatim se podaci mogu analizirati koristeći ugrađeni sustav za pretraživanje koji koristi SQL sintaksu ili pak vršiti kompleksniju analizu koristeći usluge umjetne inteligencije. Isto tako, ova usluga nudi vizualizaciju podataka integracijom s dodatnom uslugom Amazon QuickSight.

IoT Device Defender

AWS IoT Device Defender potpuna je usluga koja pomaže pri osiguranju IoT uređaja. Kontinuirano revidira IoT konfiguracije radi provjere jesu li sve u skladu s najboljim sigurnosnim praksama. Također pruža kontinuirano monitoriranje sigurnosnih metrika s uređaja i AWS IoT Core kako bi se detektirale anomalije u ponašanju pojedinih uređaja.

Ova usluga također omogućuje slanje alarma na konzolu AWS IoT sustava i na uslugu za monitoriranje Amazon CloudWatch. Koriste se ugrađene mitigacijske akcije kako bi se izolirali nesigurni uređaji.

IoT Events

AWS IoT Events usluga služi za praćenje događaja u sustavu. Ova usluga prati ulazne podatke s više IoT uređaja i aplikacija radi prepoznavanja uzoraka i pokretanja prikladnih operacija na određene događaje. Moguće je pratiti ne samo fizičke uređaje, nego i druge AWS aplikacije integrirane u IoT sustav.

IoT FleetWise

AWS IoT FleetWise jest usluga koja se koristi za prikupljanje podataka od vozila i njihovu organizaciju u oblaku. Prikupljeni se podaci mogu koristiti za poboljšanje kvalitete, performansa i autonomije vozila. Također podržava više različitih protokola i podatkovnih formata. Ova usluga pomaže pri transformaciji *low-level* poruka u oblik

čitljiv čovjeku i standardizira podatke radi lakše analize u oblaku. Moguće je također definirati vrstu podataka i trenutak u kojem se ti podaci šalju u oblak.

Kada su podaci o vozilu u oblaku, mogu se koristiti u aplikacijama koje analiziraju zdravlje vozila. Ove informacije mogu pomoći pri identifikaciji potencijalnih problema u održavanju i pri unapređenju naprednih tehnologija poput autonomne i asistirane vožnje integracijom strojnog učenja.

IoT Greengrass

AWS IoT Greengrass jest usluga otvorenog koda (engl. *open source*) za računarstvo na rubu (engl. *edge computing*) i u oblaku koja pomaže pri izradi, objavi i upravljanju IoT aplikacija na uređajima. Može se koristiti za omogućavanje uređajima lokalno reagiranje na podatke koje generiraju, pokretanje modela strojnog učenja za predikciju, te filtriranje i agregaciju podataka s uređaja. Omogućava uređajima da prikupljaju i analiziraju podatke ne u oblaku, nego ili na samom uređaju ili drugom mjestu koje je bliže izvoru tih podataka. Također može komunicirati na siguran način s uslugom AWS IoT Core i izvoziti podatke u oblak. Karakteristika računarstva u rubu, koje omogućava ova komponenta, jest približavanje računanja izvorišnim uređajima, čime se poboljšava vrijeme odziva i štedi propusnost [2].

IoT Roborunner

AWS IoT RoboRunner nova je usluga koja pruža infrastrukturu za optimizaciju robota iz jedne točke gledišta. Uz pomoć ove usluge moguće je izgraditi aplikacije za jednostavniji međusobni rad robota. Namijenjena je za industrijske robote i automatizirane sustave za olakšano upravljanje opremom. Pruža centralne repozitorije podataka za pohranu te podržava različite podatkovne formate od raznih robota i autonomnih sustava.

IoT TwinMaker

AWS IoT TwinMaker usluga je za kreiranje operativnih digitalnih dvojnika fizičkih i digitalnih sustava. Stvara digitalne vizualizacije koristeći mjerenja i analize iz raznih senzora i kamera radi praćenja stvarnog stanja i uvjeta u kojima se objekt, zgrada ili kompleks nalazi. Podaci iz stvarnog svijeta se mogu koristiti za dijagnostiku i ispravljanje pogrešaka ili pak optimizaciju operacija.

Digitalni dvojnici (engl. *digital twin*) digitalna je reprezentacija sustava i svih njegovih fizičkih i digitalnih komponenti. Dinamički se ažurira primitkom novih podataka

kako bi simulirao stvarno stanje i ponašanje sustava.

IoT SiteWise

AWS IoT SiteWise jest usluga koja skalabilno prikuplja, modelira, analizira i vizualizira podatke iz industrijske opreme. Usluga pruža kreiranje web aplikacija za operativne korisnike radi prikaza i analize industrijskih podataka u stvarnom vremenu. Moguće je dobiti uvide u podatke i operacije konfiguriranjem i praćenjem raznih metrika, primjerice efektivnost i efikasnost opreme. Ovu je uslugu moguće koristiti jedino uz ranije opisan IoT TwinMaker.

5. Povezivanje razvojnog sustava i oblaka

Oblak koju pruža platforma AWS i razvojni sustav ESP32-C3 dva su odvojena sustava koja moraju međusobno komunicirati i razmjenjivati podatke. Za ostvarenje njihove veze razvijena su dva programska rješenja:

1. programska potpora za mikrokontroler, koja će omogućiti...,
2. programska potpora za platformu AWS, koja će ostvariti...,

5.1. Programska potpora za mikrokontroler

Ovdje ću ukratko navesti glavne značajke programske potpore za mikrokontroler.

Možda ovdje opisati korištene senzore kao i display? Ili u potpoglavlju? Definitivno važno za istaknuti!

5.1.1. Arhitektura programske potpore za mikrokontroler

Programska potpora za mikrokontroler temelji se na...

Možda napraviti potpoglavlja u kojima opisujem korištene biblioteke na hardverskoj strani?

5.2. Programska potpora za oblak

Ovdje će trebati dosta toga navesti, odnosno koji su koraci napravljeni u samom AWS sustavu da bi se mikrokontroler uspješno spojio s AWS-om. Vjerojatno opisati korake kreiranja računa, stvaranja certifikata koji će se zatim posijati u uređaj itd.

5.2.1. Povezivanje s mikrokontrolerom

Ovdje će trebati opisati cijeli flow kojim se mikrokontroler spaja na AWS.

6. Web aplikacija

Ovdje opisati kratko koja je svrha same web aplikacije i gdje je deployana.

6.1. Grafana

Gotovo sigurno ću koristiti Grafanu budući da ima gotove vizualizacije koje su meni potrebne. Isto tako, malo opisati funkcionalnosti koje se nude u samoj Grafani, kako funkcionira alerting sustav. Napraviti nekoliko dashboarda, povezati s datasourceom, kreirati par alerta i pokazati kak su došli u obliku maila. Ponuditi proširenja za to - PagerDuty aplikacija recimo. Istražiti postoje li gotova rješenja koje nudi AWS po tom pitanju - nekakav alerting možda? (Mada sumnjam).

7. Zaključak

Moj zaključak.

LITERATURA

- [1] *AWS Documentation*. Amazon.com, Inc., 2024. URL <https://docs.aws.amazon.com/index.html>.
- [2] Stephen J. Bigelow. What is edge computing? everything you need to know. 2021. URL <https://www.techtarget.com/searchdatacenter/definition/edge-computing>.
- [3] Marshall Brain i Talon Homer. How wifi works. 2021. URL <https://computer.howstuffworks.com/wireless-network.htm>.
- [4] Embedded Centric. Ble profiles, services, characteristics, device roles and network topology. 2022. URL <https://embeddedcentric.com/lesson-2-ble-profiles-services-characteristics-device-roles-and-network-topology/>.
- [5] *ESP32-C3 Series Datasheet*. Espressif Systems, 2023. URL https://www.espressif.com/sites/default/files/documentation/esp32-c3_datasheet_en.pdf.
- [6] *ESP32-C3-Mini 1 Datasheet*. Espressif Systems, 2023. URL https://www.espressif.com/sites/default/files/documentation/esp32-c3-mini-1_datasheet_en.pdf.
- [7] *ESP-IDF Programming Guide*. Espressif Systems, 2023. URL <https://docs.espressif.com/projects/esp-idf/en/v5.0.2/esp32c3/index.html>.
- [8] Microsoft. Wi-fi problems in your home. URL <https://support.microsoft.com/hr-hr/windows/problemi-s-wi-fijem-i-raspored-va%C5%A1lega-doma-eled42e7-a3c5-d1be-2abb-e8fad00ad32a>.

- [9] *MQTT*. MQTT.org, 2022.
- [10] A. S. Gillis N. Barney. Amazon web services (aws). URL <https://www.techtarget.com/searchaws/definition/Amazon-Web-Services>.
- [11] Bob Proctor. Bluetooth vs. bluetooth low energy. 2021. URL <https://www.link-labs.com/blog/bluetooth-vs-bluetooth-low-energy>.
- [12] *IEEE 802.11 Wireless Local Area Networks*. The Working Group for WLAN Standards, 2023. URL <https://www.ieee802.org/11/>.
- [13] Random Nerd Tutorials. Getting started with esp32 bluetooth low energy (ble) on arduino ide. URL <https://randomnerdtutorials.com/esp32-bluetooth-low-energy-ble-arduino-ide/>.
- [14] Random Nerd Tutorials. Esp32 useful wi-fi library functions. 2021. URL <https://randomnerdtutorials.com/esp32-useful-wi-fi-functions-arduino/>.

**Sustav za udaljeni nadzor u poljoprivredi temeljen na platformi ESP32-C3 i
AWS-uslugama**

Sažetak

Ovo je moj hrvatski sažetak.

Ključne riječi: prva, druga, treća, ključna, riječ

**System For Remote Monitoring In Agriculture Based On ESP32-C3 Platform
and AWS Services**

Abstract

This is my english abstract.

Keywords: first, second, third, key, word